

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 922/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti „SLOVAKIA okolo sveta s. r. o.“, Komenského 3, Trenčín, zastúpenej advokátkou JUDr. Elenou Ľalíkovou, Podbrezovská 34, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 49/2015 a 4 Obdo 69/2015 z 25. augusta 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti „SLOVAKIA okolo sveta s. r. o.“, o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. decembra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti „SLOVAKIA okolo sveta s. r. o.“,

Komenského 3, Trenčín (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „žalobca“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Obdo 49/2015 a 4 Obdo 69/2015 z 25. augusta 2015 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

V súvislosti s doterajším priebehom konania pred všeobecnými súdmi sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza:

«1. Okresný súd v Trenčíne rozsudkom z 27. 8. 2010, č. k. 36 Cb 70/2010-59, zaviazal žalované mesto Trenčín zaplatiť sťažovateľke sumu 7.260,20 EUR titulom zmluvnej pokuty za oneskorene zaplatenú sumu 119.469,45 EUR za odobratý televízny program podľa čl. V, bod 4, písm. a/ zmluvy o zabezpečení prevádzky a vysielania mestskej televízie za dňa 19. 6. 2001 a jej dodatkov č. 1 a 2, keď túto zmluvu považoval za platnú..., ako ju za takú považovali aj jej účastníci.

2. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podalo odvolanie žalované mesto, a to najskôr pre neurčitosť dojednania o zmluvnej pokute a následne pre absolútnu neplatnosť celej zmluvy z 19. 6. 2001, pretože ju neschválilo mestské zastupiteľstvo podľa § 11 ods. 4 písm. a/ zák. č. 369/1990 Zb.

3. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 30. 11. 2011, sp. zn. 16 Cob 203-2010, rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu sťažovateľky zamietol, lebo sa v celom rozsahu stotožnil s námietkou žalovaného mesta, že celá zmluva je absolútne neplatná, pretože ju mestské zastupiteľstvo neschválilo a nič na tom nemení skutočnosť, že účastníci zmluvy si podľa nej dlhodobo poskytovali vzájomné plnenie, ktorým sa však nedá konvalidovať absolútne neplatný právny úkon.

4. Najvyšší súd SR uznesením z 30. 11. 2012, sp. zn. 4 Obdo 10/2012, zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie s úpravou zopakovať dokazovanie, na základe ktorého dospel okresný súd k diametrálne inému skutkovému a právnemu záveru /platnosti zmluvy/.

5. Krajský súd v Trenčíne po tom, čo na dvoch pojednávaniach iba čítal obsah dovedy zhromaždeného spisového materiálu, opätovne zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalobu zamietol. Po tzv. "doplnenom dokazovaní" dospel k záveru, že k platnému uzatvoreniu zmluvy o zabezpečení prevádzky a vysielania mestskej televízie zo dňa 19. 6. 2001 a jej dodatkov č. 1 a 2 nedošlo, pretože mestské zastupiteľstvo tento právny úkon podľa § 11 ods. 4 písm. a/ zák. č. 369/1990 Zb. neschválilo. Stroho a jednoznačne uzavrel, že vôľu zastupiteľstva na uzavretie predmetnej zmluvy primátorom mesta nezistil z uznesenia č. 136, ani z uznesenia č. 106 a 32 bez toho, že by si dal aspoň námahu ich obsah uviesť a dať ho do súvisu s obsahom rokovania mestského zastupiteľstva, na ktorom boli prijaté.

Druhým výrokom rozhodol, „že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov konania účelne vynaložených na uplatnenie a bránenie práva vo výške 100 %, ktoré budú vyčíslené v samostatnom uznesení“.

Na to bolo sťažovateľke doručené uznesenie z 30. 5. 2014, sp. zn. 16 Cob 12/2013 – rozsudok vo veci samej bol vyhlásený 27. 5. 2014, sp. zn. 16 Cob 12/2013 – v ktorom jej bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanému mestu náhradu „trov prvostupňového, odvolacieho a dovolacieho konania v sume 5.328,89 EUR, z toho trovy právneho zastúpenia 4.446,89 EUR do troch dní“, v ktorých okrem iného bola zahrnutá odmena právneho zastúpenia

- v sume 474,68 EUR /bez DPH/ za ďalšiu poradu s klientom dňa 28. 3. 2014 – samozrejme plus cestovné výdavky z BA do TN a späť a strata času advokáta – hoci tarifná odmena bola určená iba sumou 237,34 EUR, bez akéhokoľvek odôvodnenia účelnosti ich potreby vynaloženia,

- v sume 237,34 EUR /bez DPH/ za vyjadrenie k dovolaniu sťažovateľky, v dôsledku ktorého bol prvý rozsudok odvolacieho súdu zrušený /vid' bod 4/, takže žalované mesto v prvom dovolacom konaní nemalo úspech, ale záhadne na trovy konania malo právo,

- v sume 474,68 EUR /bez DPH/ za každé odvolacie pojednávanie, ktoré trvalo 2,50 hod. iba preto, že predsedníčka senátu čítala spis od A po Z a právni zástupcovia len sedeli a počúvali a

- v sume 118,67 EUR za účasť na vyhlásení rozsudku, hoci 1/4 TO mala byť podľa § 14 ods. 5 písm. b/ AT určená v sume 59,33 EUR, pričom

- *pochybné boli aj cestovné náklady, pretože z BA do TN a späť nie je 280 km, ale iba 240 km a pod.*

6. *Sťažovateľka voči obidvom rozhodnutiam odvolacieho súdu – rozsudku z 27. 5. 2014 a uzneseniu z 30. 5. 2014 – podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 238 ods. 1, 2 OSP a opodstatnenosť z ust. 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ OSP...*

7. *Najvyšší súd rozsudkom z 25. 8. 2015, sp. zn. 4 Obdo 49/2014 a 69/2014, dovolanie sťažovateľky*

a/ proti meritórnemu rozsudku odvolacieho súdu zamietol s odôvodnením, že – k platnému uzatvoreniu zmluvy o zabezpečení prevádzky a vysielania MTV z 19. 6. 2001 bol nevyhnutný súhlas mestského zastupiteľstva, ktorý by ako prejav vôle bol obsiahnutý v príslušnom uznesení MZ, splňajúcim tak formálne ako aj meritórne náležitosti, čo nemohol zmeniť ani samotný fakt, že účastníci zmluvy si poskytovali vzájomné plnenie z nej vyplývajúce už 10 rokov,

- vôľa MZ je inkorporovaná do jeho uznesení ako písomného prejavu, ktorý nemožno následne meniť ani dopĺňať na základe výpovedí jednotlivých poslancov MZ ako svedkov, keďže títo svoju vôľu už vyjadrili v uznesení,

- na konanie správne súdy neaplikovali V. časť OSP a

- že odôvodnenie napadnutého rozsudku zodpovedá § 157 ods. 2 OSP...

b/ proti úhradovému uzneseniu o trovách konania odmietol pre neprípustnosť podľa § 243b ods. 5 a 218 ods. písm. c/ OSP...»

Proti rozsudku najvyššieho súdu podala sťažovateľka podľa čl. 127 ústavy sťažnosť, v ktorej v súvislosti s namietaným porušením označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu uvádza:

«1. Z hľadiska meritórneho rozhodnutia odvolacieho súdu bolo určujúce riešenie otázky platnosti zmluvy z 19. 6. 2001; najvyšší súd zaujal právny názor... že táto zmluva je neplatná /absolútne/ podľa § 39 OZ, lebo nebola schválená mestským zastupiteľstvom vo forme uznesenia.

Tento právne kvalifikovaný záver odvolacieho súdu však nemá oporu v skutkovom stave veci a nie je ani súladný s príslušným hmotným právom.

Kľúčovou je otázka prejavu vôle obce /mesta a rozsahu oprávnenia starostu obce/ primátora mesta pri ňom... Uznesenie zastupiteľstva mesta o majetkovoprávnom úkone... predstavuje materiálno – právnu podmienku pre vyjadrenie prejavu vôle mesta, ktorý sa stáva perfektným... najskôr v okamihu podpisu zmluvy primátorom..., pretože mesto navonok zastupuje a na podklade predchádzajúceho rozhodnutia príslušného orgánu mesta, vyjadruje jeho vôľu navonok vo vzťahu k tretím osobám.

Z uvedeného vyplýva záver, že primátorom uzavretá a ním aj podpísaná zmluva, nepodlieha konečnému schváleniu..., či dodatočnému schváleniu alebo privoleniu... zo strany mestského zastupiteľstva, tak ako o tom uvažoval odvolací i dovolací súd. Preto ich závery sú v tejto podstatnej právnej otázke svojvoľné, a teda aj ústavne neudržateľné.

2. Na strane druhej podľa platnej právnej úpravy /zák. č. 369/1990 Zb./ primátor nemôže sám vytvárať vôľu mesta, môže ju len navonok oznamovať a prejavovať... Týmto relatívne samostatným konaním potom treba rozumieť také úkony, ktoré nezahŕňajú podstatné náležitosti zmluvy, k uzatvoreniu ktorej dal v súlade so zákonom o obciach súhlas zodpovedajúci kolektívny orgán obce a ktoré vyplývajú z vôle ním vyjadrenej. Iný výklad by v takej situácii bol považovaný za prehnane formalistický...

3. V danom prípade mestské zastupiteľstvo v rozhodnom období zahlasovali väčšinou hlasov nielen za zmluvu o budúcej zmluve, ale aj o zmluve z 19. 6. 2001, a to dokonca dvakrát, o čom svedčia zápisnice i uznesenia č. 136 z 31. 8. 2000, č. 106 z 19. 6. 2001 a č. 32 z 21. 2. 2002, ktorej predmetom bolo: podmienky pri zabezpečovaní prevádzky a vysielania TTV a úprava vzťahov medzi zmluvnými stranami pri zabezpečovaní úhrad za služby a vysielanie TTV, ktoré sa vždy schvaľovali MsZ v rámci rozpočtu na každý kalendárny rok.

Vôľu poslancov MsZ bolo možné jednoznačne vyvodiť jednak zo správania sa poslancov pri hlasovaní, či z obsahu zápisnice o diskusii, ktorá predchádzala vlastnému uzneseniu, či vypočutím poslancov na súde, ktoré odvolací i dovolací súd odmietli vykonať sa svojvoľným záverom, prezentovaným v bode I/7a tohto návrhu...

4. Absolútnym nepochopením našej námietky je záver najvyššieho súdu, že súdy správne neaplikovali na daný prípad V. časť OSP; táto námietka vzišla na záver odvolacieho súdu o „neplatnosti uznesenia MsZ“, ktorému totiž svedčí prezumpcia platnosti

a správnosti, pokiaľ sa nepreukáže opak, ale iba v inštitucionálnom konaní podľa V. časti OSP, ku ktorému nedošlo...

Dovolací súd tým, že svoje rozhodnutie o náhradovom výroku založil na skutočnosti /samostatnosti a nezávislosti od veci samej/, ktorá nielenže nemá oporu v meritórnom rozsudku... ale ani v platných právnych predpisoch, porušil sťažovateľke ústavou zaručené právo na súdnu ochranu v absolútnej forme – v tejto časti sa odmietol dovolaním zaoberať, hoci prípustnosť bola daná § 238 ods. 1 OSP – ... lebo jej svojim postupom svojvoľne odoprel kompenzáciu trov predchádzajúceho dovolacieho konania, na ktoré mala v zmysle § 142 ods. 1 OSP zákonný nárok, a zaťažil ju trovami konania žalovaného, ktoré boli mu priznané v rozpore s § 142 ods. 1 OSP... Týmto postupom NS SR súčasne neoprávnene zasiahol do ústavne zaručeného práva sťažovateľky vlastniť majetok... lebo v dôsledku jeho rozhodnutia... bol majetok sťažovateľky zmenšený o trovy, ktoré jej vznikli a patrili...»

Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti SLOVAKIA okolo sveta, s. r. o. na súdnu a inú právnu ochranu a spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a na ochranu majetku podľa čl. 20 ústavy a čl. 1 ods. 1 Protokolu č. 1 k dohovoru, v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, rozsudkom NS SR z 25. 8. 2015, sp. zn. 4 Obdo 49/2015 a 4 Obdo 69/2015, porušené bolo.

2. Označený rozsudok NS SR zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Priznáva sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 5000 EUR, ktorú sumu jej vyplatí NS SR do 1 mesiaca.

4. NS SR je povinný uhradiť JUDr. Elene Lálíkovej trovy konania v sume 375,72 EUR..., tiež v lehote 1 mesiaca od doručenia nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

V zmysle ustanovení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru má účastník súdneho konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú na rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda na také rozhodnutie, ktoré nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov

viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je polemika sťažovateľky so skutkovými závermi najvyššieho súdu týkajúcimi sa zisťovania obsahu prejavenej vôle mesta Trenčín v súvislosti s uzatváraním zmluvy o zabezpečení prevádzky a vysielania mestskej televízie a jej následného právneho posúdenia. Túto svoju skutkovú polemiku sťažovateľka stručne odôvodňuje tým, že všeobecné súdy rozhodovali na podklade skutkových záverov, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývali. Sťažovateľka spochybňuje aj samotný priebeh dôkazného konania, keď všeobecné súdy odmietli vykonať ňou navrhované dôkazné prostriedky so svojvoľným zdôvodnením tohto postupu. Sťažovateľka tiež tvrdí, že všeobecné súdy neboli v priebehu konania oprávnené posudzovať otázku neplatnosti uznesenia mestského zastupiteľstva, pretože túto bolo možné riešiť iba v rámci konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Sťažovateľka ďalej namieta aj arbitrárnosť rozsudku najvyššieho súdu v rozsahu výroku, ktorým odmietol jej dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 16 Cob 12/2013-240 z 30. mája 2014 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) o trovách konania.

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať namietaný rozsudok najvyššieho súdu za ústavne udržateľný a akceptovateľný z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľka proti nemu uplatňuje.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorý vo vzťahu k meritórnemu výroku uviedol:

„Dovolací súd sa stotožňuje s názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého Zmluva o zabezpečení prevádzky a vysielania mestskej televízie, uzatvorená medzi účastníkmi konania dňa 19. 06. 2001, na základe ktorej žalobca uplatnil právo na zmluvnú pokutu, je neplatná, a to z dôvodu, že predmetný úkon nebol schválený mestským zastupiteľstvom v zmysle § 11 ods. 4 písm. a/ zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

Podľa vyššie označeného ustanovenia zákona o obecnom zriadení, obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené určovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce a s majetkom štátu dočasne prenechaným do hospodárenia obce, schvaľovať najdôležitejšie úkony týkajúce sa tohto majetku a kontrolovať hospodárenie s ním.

Stotožňujúc sa so záverom odvolacieho súdu aj súd dovolací má za to, že uzatvorenie Zmluvy o zabezpečení prevádzky a vysielania mestskej televízie zo dňa 19. 06. 2001 je jedným z najdôležitejších právnych úkonov týkajúcich sa majetku mesta Trenčín, ktorá skutočnosť znamená, že k jej platnému uzatvoreniu bol nevyhnutný súhlas mestského zastupiteľstva ako kolektívneho orgánu, ktorý by ako prejav vôle bol obsiahnutý v príslušnom uznesení mestského, zastupiteľstva spĺňajúcim tak formálne, ako aj meritórne náležitosti. Keďže v danom prípade takýto súhlas ako prejav vôle Mestského zastupiteľstva Mesta Trenčín absentuje, má táto skutočnosť za následok absolútnu neplatnosť predmetnej zmluvy pre jej rozpor s § 39 OZ. Prejav vôle Mestského zastupiteľstva v Trenčíne uzatvoriť Zmluvu o zabezpečení prevádzky a vysielania mestskej televízie nemožno vyvodiť ani z uznesení Mestského zastupiteľstva Mesta Trenčín č. 136 zo dňa 31. 08. 2000, č. 106 zo dňa 19. 06. 2001 a č. 32 zo dňa 21. 02. 2002, na ktorých (okrem iného) založil svoju obranu žalobca. Neplatnosť zmluvy nemôže zmeniť ani ďalším žalobcom zdôrazňovaný fakt, že účastníci namietanej zmluvy si podľa nej poskytovali vzájomné plnenia 10 rokov, pretože,

ako správne konštatoval aj súd odvolací, ani uvedené plnenia nemôžu konvalidovať právny úkon, ktorý je absolútne neplatný podľa § 39 OZ.

Vo vzťahu k námietke žalobcu týkajúcej sa nevypočutia svedkov - osôb podieľajúcich sa na vytváraní vnútornej vôle mestského zastupiteľstva odvolacím súdom, dovolací súd zdôrazňuje, že vôľa mestského zastupiteľstva je inkorporovaná do jeho uznesení ako písomného prejavu, ktorý nemožno následne meniť ani dopĺňať na základe výpovedí jednotlivých poslancov mestského zastupiteľstva ako svedkov, keďže títo svoju vôľu už vyjadrili práve v príslušných uzneseniach.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu spočívajúcu v tvrdení o neprejednaní veci odvolacím súdom podľa ustanovení piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Správne súdnictvo), dovolací súd zdôrazňuje, že konania upravené v predmetnej časti O. s. p. je nutné odlišovať od súkromnoprávných sporov, spravujúcich sa postupom podľa predchádzajúcich častí O. s. p. V predmetnej veci súdy nepochybili, pokiaľ na konanie ustanovenia upravujúce správne súdnictvo neaplikovali, pretože v danom prípade je rozhodujúci druh nároku, uplatnenie ktorého je predmetom konania, t. j. žaloba o splnenie povinnosti vyplývajúcej z právneho vzťahu medzi účastníkmi konania (§ 80 písm. b/ O. s. p.).“

Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľky napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu v súvislosti s jeho rozhodovaním o dovolaní proti uzneseniu krajského súdu, ktorým tento súd rozhodol o náhrade trov konania, najvyšší súd uviedol:

«Vo vzťahu k uvedenému dovolací súd poukazuje na ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., v ktorých sú uvedené rozhodnutia odvolacieho súdu vydané v procesnej forme uznesenia, proti ktorým je dovolanie prípustné. S poukazom na skutočnosť, že Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací dovolaním napadnutým uznesením rozhodol o povinnosti žalobcu zaplatiť náhradu trov konania žalovanému, je však nutné konštatovať, že sa nejedná o žiaden z prípadov zakotvených v § 239 O. s. p., preto dovolanie žalobcu podľa § 239 ods. 1, 2 O. s. p. prípustné nie je (§ 239 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých

uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením).

Rešpektujúc ust. § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p.. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale skúmal aj, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p., osobitne sa zaoberajúc existenciou procesnej vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. spočívajúcej v odňatí možnosti účastníka konať pred súdom. Keďže zákon pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení nedefinuje ani nešpecifikuje, je pod odňatím možnosti konať pred súdom potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. zakladá okrem iného aj nedostatočné (súčasne nezrozumiteľné) odôvodnenie súdneho rozhodnutia, pre ktoré je toto nepreskúmateľné, ktorú vadu však dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, nezistil. Podľa dovolacieho súdu odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, vyplýva z neho, akými právnymi normami sa pri rozhodovaní o priznaní náhrad trov konania riadil, ako aj spôsob ich výpočtu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, keďže v danom prípade dovolanie žalobcu proti uzneseniu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O. s. p. prípustné a vada uvedená v § 237 písm. f/ O. s. p. (ani žiadna iná procesná vada v zmysle citovaného ustanovenia) zistená nebola, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako neprípustné odmietol. So zreteľom na odmietnutie dovolania pre jeho neprípustnosť, dovolací súd sa nezaoberal (a ani sa zaoberať nemohol) otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.»

V súvislosti so skutkovou polemikou sťažovateľky týkajúcou sa zisťovania obsahu prejavenej vôle žalovaného ústavný súd uvádza, že z jeho rozhodovacej činnosti stabilne vyplýva, že samotný nesúhlas so spôsobom, akým všeobecné súdy hodnotili vykonané dôkazné prostriedky, v zásade nemôže predstavovať porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že vec sťažovateľky bola posúdená v riadnom viacinstančnom konaní, pričom v procesnom postupe všeobecných súdov a ich skutkových zisteniach nie je nič, čo by oprávňovalo ústavný súd akokoľvek korigovať napadnutý rozsudok najvyššieho súdu v časti jeho meritórneho výroku. Sťažnosť je tak v tejto časti iba nesúhlasom sťažovateľky so skutkovými zisteniami všeobecných súdov a opakovaním argumentov uplatňovaných v konaní pred nimi, z ktorých nevyplýva nič, čo by jej sťažnostnú argumentáciu posúvalo do ústavnoprávne relevantnej roviny.

Za neopodstatnenú považuje ústavný súd aj tú námietku sťažovateľky, ktorou namieta nesprávny priebeh zisťovania skutkového stavu veci v tom zmysle, že všeobecné súdy nevykonali ňou navrhnuté dôkazné prostriedky (výsluch poslancov mestského zastupiteľstva na účely preukázania obsahu žalovaným utvorenej vôle) a tento svoj postup primeraným spôsobom neodôvodnili. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že vo všeobecnej rovine do kategórie procesných väd s ústavnoprávnymi dôsledkami možno zahrnúť aj problematiku tzv. „opomenutých dôkazov“, ktorá v zásade zahŕňa aj takú procesnú situáciu, keď niektorá zo strán sporu navrhne vykonanie dôkazného prostriedku, ktorý je zamietnutý bez vecného zdôvodnenia obsiahnutého v odôvodnení konečného rozhodnutia a zodpovedajúceho povahe a závažnosti veci, prípadne je celkom opomenutý.

V súvislosti s touto námietkou sťažovateľky ústavný súd poukazuje na už citovanú časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, kde najvyšší súd na túto jej námietku reagoval spôsobom primeraným povahe veci, pretože vykonanie týchto dôkazných prostriedkov považoval z pohľadu relevantného meritórneho skutkového a právneho zistenia za irelevantné. Sťažovateľke sa tak ani v tomto prípade nepodarilo preukázať, že by všeobecné súdy v danom prípade postupovali v extrémnom rozpore s právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom súdnom poriadku (§ 132, pozn.), pretože

najvyšší súd dostatočným spôsobom ozrejmil svoje úvahy, prečo sa s označenými dôkaznými návrhmi sťažovateľky odmietol zaoberať – nejde tak o tzv. opomenuté dôkazy, ktoré by mohli zakladať protiústavnosť napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu.

Za neopodstatnenú považuje ústavný súd aj námietku sťažovateľky súvisiacu s namietaným „ústavný[m] deficit[om] zatajenia skutkového stavu“, pretože všeobecné súdy nereflektovali skutočnosť, že žalovaný považoval zmluvu o zabezpečení prevádzky a vysielania mestskej televízie za platnú, čo sťažovateľka implicitne vyvodzuje zo skutočnosti, že ju pôvodne chcel vypovedať, pričom „až následne začal tvrdiť jej neplatnosť...“. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že otázka posudzovania (ne)platnosti alebo (ne)existencie právneho úkonu je kategóriou objektívnou a súvisí s tým, ako relevantná právna úprava normatívne reguluje určitú časť ľudského konania, a preto jej autoritatívne právne posúdenie nezávisí od subjektívnych predstáv účastníkov tohto právneho úkonu, ktoré súvisia s jeho právnym hodnotením. Z uvedeného potom vyplýva, že je vylúčená akákoľvek zmysluplná úvaha o zatajení skutkového stavu, pretože otázka posudzovania platnosti, resp. existencie právneho úkonu súvisí s právnym hodnotením konkrétneho ľudského konania, a tiež to, že vnútorné presvedčenie účastníka právneho úkonu nijakým spôsobom neovplyvňuje otázku jeho platnosti alebo existencie.

Ústavný súd neakceptoval ani ďalšiu námietku sťažovateľky, v rámci ktorej polemizuje s právnym názorom všeobecných súdov v otázke posúdenia neplatnosti (správne neexistencie, pozn.) zmluvy o zabezpečení prevádzky a vysielania mestskej televízie. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že argumentácia sťažovateľky je len pokračovaním jej predchádzajúcej dovolacej argumentácie, v rámci ktorej namietala právne závery uvedené v odôvodnení rozsudku krajského súdu, a je výlučne výrazom jej odlišného právneho hodnotenia veci, aké zastávajú všeobecné súdy, do posúdenia ktorého ústavný súd s poukazom na už uvedené nie je ani oprávnený, ani povinný vstupovať (m. m. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010).

Uvedený interpretačný záver najvyššieho súdu sa pohybuje v rámci obvyklého významu interpretovaných pojmov, a predstavuje tak jednu z možných výkladových

alternatív, pričom ústavný súd, v rámci svojej právomoci nie je povinný korigovať právne názory všeobecných súdov za predpokladu, že na danú vec existujú dva odlišné právne názory. V tejto súvislosti je potrebné aj s poukazom na závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva uviesť, že princíp právnej istoty, ktorý bol nastolený právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu, môže ustúpiť iba výnimočne, a to na účely zaistenia korekcie závažných justičných omylov (pozri napr. rozsudok ESĽP Ryabikh proti Rusku z 24. 7. 2003, sťažnosť č. 52854/99) a napravenia väd zásadného významu pre súdny systém, a nielen z dôvodu dosiahnutia právnej čistoty rozhodnutia všeobecného súdu (pozri napr. rozsudok ESĽP Sutyazhnik proti Rusku z 23. 7. 2009, sťažnosť č. 8269/02).

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, podľa ktorej otázka posudzovania platnosti uznesenia mestského zastupiteľstva bola možná iba „v inštitucionálnom konaní podľa V. časti OSP“, ústavný súd poukazuje na príslušnú časť odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu, ktorý pregnantným spôsobom vyjadril svoje úvahy v reakcii na túto námietku sťažovateľky, pričom jeho právnomu záveru nemožno z ústavnoprávneho hľadiska nič vytknúť.

V súvislosti s námietkami sťažovateľky proti výroku rozsudku najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu, ústavný súd uvádza, že najvyšší súd sa ústavne konformným spôsobom vysporiadal s uplatneným dôvodom dovolania v rozsahu potrebnom na rozhodnutie o jeho prípustnosti v danej veci.

Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd v prvom rade skúmal prípustnosť dovolania v predmetnej veci, pričom vychádzal z toho, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v procesnej forme uznesenia, s tým, že nejde o prípad, keď je dovolanie prípustné podľa § 237 písm. a) až g) OSP. Najvyšší súd konštatoval, že nešlo ani o prípady prípustnosti podľa § 239 OSP, na základe čoho dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľky proti predmetnému uzneseniu krajského súdu nie je prípustné. Ústavný súd považuje tento záver za racionálny, vyplývajúci

z relevantných skutkových zistení, rozhodne nie arbitrárny, pričom najvyšší súd ho primerane odôvodnil.

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu vo väzbe na obsah sťažostnej argumentácie sťažovateľky dospel k záveru, že najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom zodpovedal všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, a preto napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nemožno hodnotiť ako arbitrárny.

V súvislosti s namietaným porušením hmotných práv sťažovateľky (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) ústavný súd konštatuje, že všeobecné súdy, rešpektujúc ustavnoprocené princípy garantujúce základné práva účastníkov konania na súdnu ochranu, podľa názoru ústavného súdu v konaní o ochranu tohto práva a v spojení s ním posúdili aj namietané porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ústavný súd dospel k záveru, že aj z hľadiska posúdenia týchto práv nebol postup najvyššieho súdu v spojení s postupom krajského súdu ani svojvoľný a ani arbitrárny a ich rozhodnutia sú aj z pohľadu poskytnutej ochrany týchto práv ústavne udržateľné.

Z už uvedených dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2016